

СӘВАПЛА ПЕТР АПОСТОЛ МЁН ПУР ЁНЕНЕКЕНСЕМ ПАТНЕ ЯНÄ ПЁРРЕМЁШ ҦЫРУ

1-мёш сыпäк

Саламлани

¹⁻² Иисус Христос апостолёнчен Петртан – Понт, Галати, Каппадоки, Аси, Вифини тäräxëнче сапаланса кайнисене, ыгти ёненекенсем пекех چак тёнчешэн юттисене. Иисус Христоса пäхäнмашкän, Унäн Юнёпе тасатмашкän сире Атте Турä чан малтанах палäртса хунä, Сывлашпа сäваплатса суйласа илнë. Сире пурне те Турä ырäläхёпе канäçläхё тата ытларах пултäр.

Чёрэ шанчäк

³Иисус Христос Xуçамäрән Турри тата Ашшё мухтавлä пултäр. Унäн ырä кämälë виçесëр. Христоса вилëмрен чëртсе тäратса Турä пире чёрэ шанчäк памашкän çënëрен çуратрë. ⁴Çав шанчäк – сирёñшэн тÿпере упранакан таса, çëрми, пётми еткер. ⁵Юлашки вাহäтсенче сирёñ çäläñäç илмелле. Ёненёвёре пула Турä хäвачё сире çaväñshän сыхласа усрать. ⁶Эппин, уншäн савäñäp. Халё тем тेरлё тÿсме тивет пулин те, кäштах кулянса илёр те, савäñäp. ⁷Ылтäна вутпа тेरёсленë пек, сирёñ ёненёвёр те асаппа тेरёсленет. Вара, Иисус Христос тепре килсессён, пётмелли ылтäнран хаклäрах ёненёвёр хисепе, мухтава, чапа тивёç пулё. ⁸Хäвäр курман Христоса эсир юрататäр; халё те, курмасäрах, Äна ёненетёр, калама çук хёпёртесе, савäñмалипех савäнатäр. ⁹Ёнтë эсир ёненёвёр тёллевё патне – чуна çäласси патне – çитсе пыратäр.

¹⁰ Ҫав ҫälänhäç хäçan тата епле килессине пророксемех тёплён тишкарсе тёпченё. Эсир илес ыралäх ҫинчен вёсем малтанах каласа хунä. ¹¹ Христос курас асапсем ҫинчен, кайран Вäl мухтава тухасси ҫинчен Христос Сывлашш пророксем урлä малтанах пёлтернё. Вёсем ҫакä хäш вäхättra, мёнлерех пуласса пёлме тäрäshnä. ¹² Пророкла каланисем хäйсемшён мар, пирёншён пулнине Турä пророксене уçса панä. Ҫүлтен аннä Святой Сывлаш хäвачёпе Ырä Хыпар пёлтерекенсем халë сире ҫавän ҫинченех ўкётлесе вёрентеççé. Ҫүлти ангелсем те ҫав вäрттänläxa пёлесшён.

Сäваплä пурäнма чёнсе калани

¹³ Ҫавänпа та, савнä тусämсем, äc-täñhära ҫивёчлетёр, сыхä пулäp. Иисус Христос тепре килсессён хävär ыралäх иллесе ҫиреп шанäp. ¹⁴ Итлекен ачасем пек пулäp. Турса пёлмен чухнехи, малтанхи ҫылäхлä кämäla хävärpa хуçаланма ан парäp. ¹⁵ Пачах та уräхла, хävära чёнсе илнё Турäран тёслёх илсе, пур тёлёшшёнчен те сäваплä пулäp. ¹⁶ Ҫырнинче ҫапла каланä: «Таса пулäp, мёншён тесессён Эпё таса». ¹⁷ Ҫын кам пулнине кура мар, ёçне кура Хаклакана Аtte тетёр пулсан, хävärшän ют тёңчере Турä сумлähёнчен хäраса пурänäp. ¹⁸⁻¹⁹ Пёлетёр ёнтё, сире мän аслაçärsенченех юлнä пушä пурäñäçран тутäхса пётекен ылтäñ-кёмёлпе мар, пёр ҫитменлëхсёр, таса Путек евёр Христосän хакlä Юнёпе тўлесе илнё. ²⁰ Тёңчене пултаричченех Ӓна парнелёхе палäртса хунä, анчах та сире ҫälмашкäñ Вäl юлашки вäхätсенче ҫеç ҫेp ҫине килнё. ²¹ Ӓна вилёмрен чёртсе тäратнä, мухтава кäларнä Турса эсир Христос урлä ёненнё. Ҫавänпа та сирён ёненёвёрпе шанчäkäp – Турäра.

²² Пёр-пёрне яланах чунтан-чёререн юратäp. Ёненекен тäванäрсене ултавсäp юратас тесен вара чунäрсене чанläха пäxännipe, Святой Сывлаш пулäшнипе тасатäp. ²³ Эсир вилёмлë этемрен мар, вилёмсёр те ёмёр-ёмёр пурäнакан Турä сäмахёñчен ҫёнёрен ҫуралнä. ²⁴ Мёншён тесен ҫапла каланä: «Пур ҫын та курäk пек, этемён кирек епле чапё та курäk ҫинчи чечек пек. Курäkे типет та, чечекё тäkäñать, ²⁵ Хуçамäp сäмахё кäна ёмёр-ёмёр пурäнатать». Ҫав сäмаха – Турä сäмахне – сире ўкётлесе вёрентнё та ёнтё.

2-мёш сыпák

Чёрё чул тата сáваплá халáх

¹Çапла вара, тेरлेң چиләрен, теңлөң чееләхпес икәпиләхрен, кёвбәсүрен, ынна хурласран хätäллär та, ²çälänaç илмешкён ўссе җитеесчё тесе, кäkäp ачисем пек, чун-чёмэн таса сёчё патне туртәнäр. ³Ёнтэ эсир астивсе пäхрäp, Хуцамäр ыррине куртäр. ⁴Эсир Ун патне, чёрё чул патне, ыывхаратäp. ынсем ѣна пäрахäçланä, анчах та Турäшän вäl паха пулнä, Турä ѣна суйласа илнё. ⁵Эсир те чёрё чул евёrlë. Чун-чём ҹуртне купаланä чухне Турра хäвäрпа усä курма парäp. Иисус Христос урлä Турра юрäхlä чун-чём парнисем күмешкён ҹав ҹуртра сирён сáваплá священникsem пулмалла. ⁶Ҫырнинче ҹапла каланä: «Ақä, суйласа илнё, хакlä, никёсри тёп чула Эпё Сионра хуратäp; ѣна ёненекен намäса юлмё». ⁷Ҫапла вара, сирёншён, ёненекенсемшён, Вäl питё хакläскер. Ёненменнисемшён – ҹурт тäвакансем пäрахäçланä чул кäна. Анчах та Вäl никёсри тёп чул пулса тäчё. Вäl – такäntäraakan чул, такäntarca ӱкерекен чул. ⁸Турä сäмахне ёненменнисене унран такäнма пўрнё.

⁹Эсир вара – суйласа илнё халäх, Патша священникsem, сáваплá халäх, Туррэн ыннисем. Сирён тивёçер – хäвäра тёттэмрен Хäйэн чаплä ҹутине Чёнсе илекенэн тёлёнмелле ёçесем ҹинчен хыпарласси. ¹⁰Тахсан эсир те халäхах пулман, халё – Туррэн халäхё. Тахсан сире каçарман, халё – каçарнä.

Турä чуриsem пек пурänäp

¹¹Савнä тусäмсем! Эсир ҹак тёнчере юттисем, ҹул ҹуревçёсем. Эпё сире чунäрсемпес кёрешекен ўт-пў хистенинчен пäрäнма тархаслатäp. ¹²Ытти халäхсем хушинче ырä туса пурänäp, вёсемшён тёслёх пулäp. Вара вёсем, халё сире усал тäвакансем тесе хурлаççé пулин те, сирён ырä ёçёrsене курса, Турä килнё кун ѣна мухтаччäp. ¹³Ҫёр ҹинчи пуслäхсене Хуца Турäшän пäхäñäp: патшана – патшалäхра чи асли пулнишён, ¹⁴вäl лартнä пуслäхсене – усал тäвакансене айäпласа, ырä тäвакансене хисепе кälарнишён. ¹⁵Мёншён тесен Турä ирёкё ҹапла: пирён, ырä туса, пёлмесёр калаçакан ассäр ынсен ҹäварне хупламалла. ¹⁶Ирёклё ынсем пулин те, ирёклёхпес витёнсе

усал тăвакансем пек мар, Турă чурисем пек пурэнäр. ¹⁷ Пурне те сума сăвăр, ёненекен тăванäрсене юратăр, Турăран хăрăр, патшана хисеплёр.

Христос асанесен тëслёхĕ

¹⁸ Эй, тарçасем! Хуçарсене хăраса сума сăвăр. Йăрă та хëрхен нûллë хуçасене кăна мар, хаяррисене те сума сăвăр. ¹⁹ Айäпсăрах хëн-хур куракан хайён асапне Турă çинчен шухашласа түсёмлён чăтни Турра юрăхлă. ²⁰ Айäпа кёнишён хëненине чăтämлän түсेतĕр пулсан, сире мën мухтамалли пур? Анчах та ырă тунишён нуша куратăр, түсेतĕр пулсан – çакă Турра юрăхлă. ²¹ Сире çавăншан чёнсе илнë те, мënшён тесен Христос пирэншён асап түснë. Хай хыççан пыракансем пулчăр тесе Вăл пире тëслёх кăтартнă. ²² Вăл нимёнле çылах та туман, Унăн çёлхи-çăварёнче нимёнле ултав та пулман. ²³ Хайне сăмахпа хур тăвакансене Вăл хур туман, асап кăтартакансене асаппа хăратман, тавăрассине Тÿрĕ суд Тăвакан аллине панă. ²⁴ Пире çылахсенчен хăтарас, тÿрĕ пурантарас тесе, Вăл пире çылахсене Хайён ûчёпе хëрес çине çёкленë. Эсир Унăн суранëсемпе сывалнă. ²⁵ Мënшён тесен эсир çётсе кайнă, кëтүçсëр сурăхсем евёрччë, халë вара чунăрсен Кëтүчи тата Сыхлавчи патне тавăрантăр.

3-мёш сыпăк

Арämëсемпе упăшикисем

¹⁻² Эй, арämсем! Эсир те çавнашкалах упăшкăрсене итлёр. Вара, арämëсем хăйсене епле тыткаланине, Турăран хăраса тата таса пурэннине курса, Йăрă Хыпара йышăнман хăшё-пëрин упăшикисем пёр сăмахсăрах ёненме пуçлëç. ³ Çýç-пуça хитрелетсе явни, ылтăн капăрчăкsem çакни, яшшар çи-пуç тăхăнни – тулаш илем кăна. Сирен илемёр вара ун пек мар, ⁴ ўшри, чун-чёри пытарăнчăк, пëтми илем пултăр. Йăваш та лăпкă кăмăл Турăшан хаклă. ⁵ Шăпах çакнашкан илемпе пурэннă та Турра шанакан сăваплă хëрапăмсем ёлëкрех: вëсем упăшикисене итленë. ⁶ Сарра та Авраама пăхăннă, ўна хуçам тенë. Нимёнрен хăрамасăр ырă туса пурэнатăр пулсан, эсир те Саррăн хëрëсем пулатăр. ⁷ Эй, упăшикисем! Эсир те çавнашкалах арämăрсене ѣнланса, черчен савăт-сапана тыткаланă пек, упраса пурэнäр,

ёненү́ тёлөшёнчен вёсем пирёнпе пёрлех парнелёх чёрёлёх илес ынсем тесе хисеплёр. Вара сире таса чунтан кёлө тума нимён те чारмантармё.

Tүрёлөхшён хур курасси

⁸ Тата չакна каламалла: пёр шухаш-туйамлă пулăр, ёненекен тăванăрсене юратăр, хĕрхенўллĕ, вашаватлă, сăпайлă пулăр. ⁹ Усала хирёç усалпа, сăмахпа курентернине хирёç курентерўпе ан тавăрăр, тавăрас вырăнне пиллëх сунăр. ڇакна пёлсе тăрăр: Турă сире пиллëхлë пулмашкăн суйласа илнë. ¹⁰ Кам савăнса пурăнашшан, ырă кун-çул курасшан, չав чёлхи-çăварне усал, ултавлă сăмахсенчен чартăр. ¹¹ Усал ёçрен пăрăнтăр, ырă ёç ту-тăр; канăçлăх шыраса канăçлăх патне ѹнтăлтăр. ¹² Мёншён тесен Хуça Турă түрё ынсем չине пăхать, вёсен кёллине итлет. Усал тăвакансенчен вара вёсene çёр չинчен пётерес тесе* Хуça-мăр пăрăнатать.

¹³ Эсир ырришён тăрăшатăр пулсан, камах сире усал тăвайё? ¹⁴ Енчен те тेरёслéхшён хур куратăр пулсан, эсир телейлë. Усал тăвакансенчен ан шикленёр, ан хăрăр. ¹⁵ Чун-чёррте Хуça Турра хисеплёр. Эсир мёне шанни չинчен кам та пулин ыйтсан вара йăвашшан, чунтан хисеплесе хурав пама яланах хатёр пулăр. ¹⁶ Христоспа пёрлëхлë ырă пурăннăшшан сире усал тăвакансем тесеç, усал сăмах сараççë. ڇав элекçёсене намăса хăвармашкăн таса чунлă пулăр. ¹⁷ Турă иреке չапла пулсассан, эппин, ырă ёç-шён асапланни усал ёçшён асапланнинчен аванрах. ¹⁸ Мёншён тесессён, пире Турă патне илсе пырас тесе, Христос та пирён չылăхсемшён асап курнă. Вăл, Түрэскер, түрё мар пурăнакансемшён пёрре вилнë. Ўт-пёвне вёлернë пулин те, Вăл, чун-чё-мёпе чёрёлсе, ¹⁹ тамăка анса, унти чунсене Ълă Хыпар пёлтернë. ²⁰ Ёлек-авал, Ной вăхăтёнче, карап тунă чухне, Турă ڇав чунсем пăхăнасса чăтăмлăн кётнë пулин те, вёсем пăхăнман. Вара карап չине нумаййан та мар, саккăрăн ларнă та шыв չинче çăлăнса юлнă. ²¹ ڇакă вăл — пулассин сăнарë: халë эпир, çăлăнас тесе, шыва кёретпёр. Шыва кёни вара ўт-пёве չуса тасатни мар, таса чунпа пурăнмашкăн Турра сăмах пани. Иисус Христос чёрёлсе

* 3:12 Хаш-пёрavalхи ал չырусенче «вёсene çёр չинчен пётерес тесе» сăмахсем չук.

тäинне пула, шыва кёни пире çälänäç патне илсе пырать.
²² Христос, түпене çёкленсе, Турран сылтам енне ларнä; Äна ангелсем те, çўлти влаçсемпе хäватсем те пäхännä.

4-мёш сыпäк

Turran yrälxäpe lайäx xüça pek usä küräp

¹Христос сирёншён ўт-пёвёпе епле асап курнä, эсир те çаплах, çав шухäш-кämälпах çирёplenёр. Мёншён тесен ўт-пёвёпе асап куракан çылäха кёме пäрахать. ²Çав шухäш-кämälпа çирёplenсе вара çेp çинчи юлнä кун-çула çылäхлä кämäl хыççän кайса мар, Турä ирекне пäхänsa пурäнасчё тейёр. ³Ёнтë çитё, ахаль те эсир чан Турра пёлмен халäхсем пек кämäl хыççän кайса чылай вäхät хушши путсёrlenсе, аскänlанса арсын арсынпа е выльäх-па acca, ясар шухäшласа, ёçке ерсе, намäccäp ёçkë-çикёсем ирттерсе, ирсёр кёлеткесене пуççапса пурäntäp. ⁴Халё вара вёсем, эсир ёлëкхи пек вёсемпе пёрле çапла путсёp пурäнма килёшмен-нинчен тёлёнse, сирён çинчен усал сämax сараççë. ⁵Ёнтë Вäl чёррисене те, вилнисене те суд тума хатёр, вёсем Унäн умёнче явап тытёç. ⁶Этемле ўт-пёвёпе суд умне тäma тивнë пулин те, Туралла чун-чёмепе чёрёлехе кёрайччёр тесе, вилнисене Йирä Хыпар пёлтернё те ёнтё.

⁷Ёнтë йälтах вёçленес вäхät çитсе пырать. Эппин, äslä-tänlä пулäp, кёлтуса сыхä тäpäp. ⁸Пуринчен те ыtlaraх вара пёp-pёrnе юратäp, мёншён тесен юратулäх нумай-нумай çылäха саплаштарать. ⁹Пёp-pёrinpe ўpkevсёp-mёnsёp тараватlä пулäp. ¹⁰Сирён-тен кашнинех Турä пултарулäх панä. Эппин, пёp-pёrinшён тä-räshса, Турран тёrlë ыräläxäpe lайäx xüça pek usä küräp. ¹¹Кама вёrentme пўrnё, çавä Турä сämaxäpe калаçtäp. Кама Турä ячёшён ёçлеме пўrnё, çавä Турä хäвачёpe ёçletёр. Çаксене йälтах Иисус Христос урлä Турра мухтава кälарасчё тесе тäväp. Вäl ёmёp-ёmёp мухтавлä, хäватлä. Аминь.

Xristiанин pek acap myçce

¹²Эй, савнä тусäмсем! Хäвäра асап вучё пёçertcessen, мёsker пулса иртет тесе ан тёлёнёр – эсир асап витёр тухса tёpëslenetëp.

¹³Кулянас выrännе, Христос асапёсене тўsmешкён эпир те хутшäнатpäp тесе xёpërtëp. Вара Унäн мухтавё чännipex палärnä

кун эсир хёпёртемеллипех хёпёртёр. ¹⁴ Сире Христос ячёшён хурлацё пулсан, эсир телейлे, эппин, сирёnte мухтав Сывлашё, Святой Сывлаш пур. Вёсем Ёна хурлацё, эсир — мухтава к़ала-ратар*. ¹⁵ Сирёnten пёрин те вёлерсе е вёрласа, е усал туса, е ын-нанне хапсанса айёпланмалла ан пултэрчё үең. ¹⁶ Христианин пулнашан түсетёр пулсан, ан вайтанэр. Вайтанас вырэнне, җапла шাপа пурнишён Турра мухтэр. ¹⁷ Суд часах пузланмалла. Пирэн, Турә халәхён, суд умне чи малтан тымалла. Суд тума пирёnten пузлацё пулсан, Турран Үрә Хыпарне пахъянманисимпе мён пулё? ¹⁸ Түрә пурнакан ын аран-аран җалынса юлаять пулсан, Турра хисеплеменнине, ылхалине мён кётет? ¹⁹ Эппин, Турә ирекёпе асап түсекенсем чунесене Хай са ма хне тытакан Пултаракана шанса паччэр, малашне те ырә тусах пурнчэр.

5-мёш сыпак

Turä këtëvëshen täräshassi

¹ Эпё хам та чиркү пузлыхё, Христос асапесене күсён кураканё. Вайл төпре килсессён Унён мухтавне тивёсес ын пулна май, сирён чиркү пузлыхёсене йалынсах калатэп: ² хавбара шанса панә Турран кётёвне пахэр, сыхлама хушнэрар мар, чун хушнипе тата Турра юрхлә сыхлэр. Пуяс тесе мар, ёче тёплён тавас тесе тэршэр. ³ Хавбара пахма шанса панисем вёсем сирён мар — Турран. Җаванпа вёсемпене ан хусаланэр, вёсемшён тёслёх пулэр. ⁴ Вара, Җүлти Кётүчё килсессён, эсир мухтаван шанми пуз кашалне илме тивёс пулэр. ⁵ Эсир те, кёсенисем, аслисене итлэр. Вара пурте, пёр-пёрне итлесе, пёр-пёринпене сапайлә та йаваш пулэр. Мёншён тесен Турә майн камаллисене хиречлет, йавашисене Хайен тивлетне парать.

⁶ Ентэ Турран вай-хаватлә алли умёнче пузарсене тайэр, вахчё читсессён Вайл сире үзүле ёкклё. ⁷ Вайл сирёшён тэршашть, җаванпа та хавбар хуйха Ёна шанса парэр. ⁸ Аслә-тәнлә та сыха пулэр: сирён ташман, шуйттан, араслан пек хэрлатса, кама хыпса җатмалине шыраса ўрет. ⁹ Сирёп ёненүпе ёна хиреч тэрэр. Ёненекен таванэрсем те пётём тёнчице җавнашкан асапах курнине асрар тытэр. ¹⁰ Асап куруасси сирён нумаях юлмарё: тёрлө ыралхан

* 4:14 Хаш-пёр авалхи ал ысырусенче юлашки пуплев չук.

Турри пире Христос Иисус урлә Хәйён ёмёрлөх мухтавне пама чёнсе илнә. Ҫав вাখатләх асапсене түссе ирттерсессән Вәл сире ура ҫине тәратә, ҫирәплетә, хәватлатә, тәреклетә. ¹¹ Вәл ёмёр-ёмёр мухтавлә, хәватлә. Аминь.

Ҫыру вәсәнчи саламсем

¹² Ҫак кәске ҫырәва Силуан пулашнипе ҫыртäm. Ман шу-хäшпа, вәл сирён шанчäклä тäванäр. Ҫырасса эпё сире хавхалантарас тата шантарас тесе ҫыртäm. Мён калани йälтах – Түррэн чан-чан ыралäхё ҫинчен ҫирәплетсе калани, ҫавна эсир тытса пырäр. ¹³ Сире Вавилонри хäвäр пекех суйласа илнә ёненекенсем тата ёненўри ыväлäm Марк салам ярасçë. ¹⁴ Пёр-пёрне тäванла юратса чуптäвär. Сире, Христос Иисуспа пёрлөхлисене, пурне те канäçләх пултäр. Аминь.